

ÎNCHEIERE

15 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Vera Macinskaia
Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Maria Andrieș

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Mariei Andrieș împotriva lui Vitalie Palii cu privire la declararea persoanei ca succesor nedemn

împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 29 mai 2014, prin care a fost admis apelul declarat de Vitalie Palii, casată hotărârea Judecătoriei Drochia din 21 iunie 2013 și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă ca tardivă

constată:

La 03 mai 2012 Maria Andrieș a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vitalie Palii cu privire la declararea persoanei ca succesor nedemn.

În motivarea acțiunii a indicat că la 23 februarie 2009, aproximativ pe la orele 21⁰⁰ Vitalie Palii, aflându-se în casa părintească din str. Viilor sat. Pelinia, r-nul Drochia, fiind în stare de ebrietate, din relații ostile, i-a aplicat multiple lovituri cu pumnii și picioarele pe diferite părți ale corpului tatălui său Ion Palii, care este fratele ei, cauzându-i vătămări corporale grave, sub formă de hemoragii în țesuturile moi pericraniene, hematom subdoral, hemoragii subarahnoidiene, fracturi de coaste bilateral pe două linii anatomice, fractura de stern, echimoze și excorație pe corp, periculoase pentru viață, în rezultatul cărui fapt la 24 februarie 2009 la ora 16²⁰ a survenit decesul victimei Ion Palii.

Menționează că la 09 aprilie 2009 Vitalie Palii a fost condamnat de Judecătoria Drochia în baza art. 151 alin. (4) CP la 10 ani închisoare cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, sentința a devenit definitivă.

Afirmă că în sat. Pelinia, fratele ei Ion Palii are gospodărie, teren agricol și alte bunuri care urmează a fi moștenite.

Invocă că conform art. 1434 alin. (1) lit. a) Cod civil Vitalie Palii nu poate fi succesor legal, deoarece el intenționat i-a provocat tatălui său Ion Palii, vătămări corporale grave periculoase pentru viață în urma cărora acesta a decedat, lăsând în moștenire averea sa.

Solicită a-l constata ca succesor nedemn pe Vitalie Palii, născut la 13 martie 1975, originar și domiciliat în sat. Pelinia, r-nul Drochia, condamnat la 09 aprilie 2009 de Judecătoria Drochia în baza art. 151 alin. (4) CP la o pedeapsă penală sub formă de închisoare cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis și a încasa din contul pârâtului toate cheltuielile de judecată pe care le va suporta în acest proces.

Prin hotărârea Judecătoria Drochia din 21 iunie 2013 a fost admisă integral acțiunea, constatat nedemn de a succede și decăzut din drept Vitalie Ivan Palii, născut la 13 martie 1975, de a culege moștenirea averii decedatului Ivan Grigore Palii, născut la 27 martie 1949 și decedat la 29 mai 2009 și încasat de la Vitalie Palii în beneficiul Mariei Andrieș cheltuielile de judecată în sumă de 100 lei.

Prin încheierea Judecătoria Drochia din 21 iunie 2013 a fost corectată hotărârea Judecătoria Drochia din 21 iunie 2013 la sintagma „decedat la 29.05.2009” cu sintagma „decedat la 24.02.2009” și sintagma „Palii Ivan Grigore” cu sintagma „Palii Ivan Ivanovici”.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 29 mai 2014 a fost admisă cererea de apel declarată de Vitalie Palii, casată integral hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost respinsă ca fiind depusă cu omiterea termenului.

La 18 iulie 2014 Maria Andrieș a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat ilegalitatea deciziei recurate, afirmând că instanța de apel în motivarea deciziei contestate a invocat că ea ar fi omis termenul special prevăzut de art. 1438 Cod civil, ceea ce nu corespunde realității. Conform materialelor cauzei se constată că inițial s-a adresat cu o cerere în noiembrie 2009, însă din cauza că a suferit un accident grav, care a ținut-o la pat mai multe luni, nu a avut posibilitatea să se prezinte la judecată și la 30 noiembrie 2009 cererea a fost scoasă de pe rol. Ulterior prezentând probele, care dovedesc temeinicia imposibilității prezentării în ședință, instanța i-a admis cererea și acțiunea înaintată împotriva intimatului.

Indică că dispoziția art. 1438 Cod civil, care stabilește termenul înaintare a acțiunii de declarare a persoanei, ca succesor nedemn, un an din data deschiderii acțiunii, contravine dispoziției art. 1434 Cod civil, care stabilește că nu poate fi succesor testamentar sau legal, persoana care a săvârșit o infracțiune, împotriva celui ce a lăsat moștenirea, dacă aceste circumstanțe sunt constatate de instanța de judecată, cât și dispoziției art. 21 din Constituția RM și p. 2 art. 6 a Convenției Europene pentru Apărarea Dreptului Omului și a Libertăților Fundamentale, care stabilesc că orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată, până ce vinovăția sa va fi legal stabilită.

Remarcă că astfel, în cazul săvârșirii unei infracțiuni de către succesor față de testator, care a dus la decesul acestuia, circumstanțele care servesc temei pentru declararea persoanei ca succesor nedemn, pot apărea cu mult mai târziu decât termenul prevăzut de art. 1438 Cod civil, prin ce se îngreșește accesul la justiție a persoanelor cointeresate, pentru a-și apăra drepturile legale.

Menționează că intimatul în cererea de apel, unul din motive indică, faptul că la momentul examinării cauzei sentința de condamnare nu era definitivă și irevocabilă.

Consideră că decizia recurată este neîntemeiată și ilegală, care îi îngreșește accesul la justiție, pentru apărarea drepturilor legale.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

La caz se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Maria Andrieș nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Maria Andrieș, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Maria Andrieș ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

dispune:

Recursul declarat de Maria Andrieș se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Vera Macinskaia

Dumitru Mardari